

Oponentský posudok habilitačnej práce

Autorka: Ing. Lucia Madleňáková, PhD.

Téma habilitačnej práce:

Vrstvový model poštového systému

Oponent: Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.

Oponentský posudok som spracoval na základe menovania oponentom, dekanou Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Annou Križanovou, CSc. listom zo dňa 7. októbra 2013.

Aktuálnosť problematiky:

Poštové služby s nástupom nových informačných komunikačných technológií čelia výzvam, ktoré v tomto storočí existujúcom odvetví nemajú obdoby. Kým doteraz išlo viac o vylepšovanie poštového procesu zavádzaním modernejších foriem v oblasti logistiky a zlepšovanie dlhoročných služieb, teraz ide o samotnú premenu poštových služieb. Dochádza k úbytku objemu tradičných zásielok, dominantné postavenie národných poštových podnikov je výrazne narušené príchodom alternatívnych operátorov, vznikajú nové služby v iných oblastiach, ktoré už nevyhnutne nepotrebujú zapojenie poštových operátorov. Vzhľadom nato je určite potrebné venovať sa obsahu, usporiadaniu a optimalizovaniu poštových procesov. Zároveň pritom musí byť zohľadnená aj legislatíva a regulácia poštových služieb a riešenia musia byť formulované v kontexte zamýšľanej profilácie poštového operátora. Problematika je teda zaiste aktuálna, a o hľadanie nových prístupov sa habilitantka snaží v jej habilitačnej práci.

Štruktúra a obsah habilitačnej práce:

Obsah habilitačnej práce spĺňa požiadavky kladené na habilitačnú prácu.

V úvode sú explicitne definované ciele práce, kde ako hlavný cieľ je deklarovať význam a úlohy sieťového poštového systému nielen prostredníctvom činností a procesov, ale najmä z odlišného pohľadu chápania činností poštového systému vo vrstvách. Aplikáciou tohto pohľadu má byť dosiahnutie efektívnej deľby práce medzi jednotlivými poštovými systémami a poštovými operátormi.

V kapitole 1 je charakterizovaný poštový trh a poštové služby. Osobitne je pritom vysvetľovaný súčasný vývoj a stav poštového prostredia v rámci Európskej únie a Slovenskej republiky, v ktorom pôsobia poštové podniky vrátane legislatívnej úpravy regulačného prostredia.

V druhej kapitole sa cez teóriu poštových systémov autorka zaoberá technologickým procesom a jeho funkciou v poštovom systéme a poukazuje na podobnosti a rozdielnosť s výrobnými odvetviami. Následne rozoberá možnosti modelovania procesov ako produktu abstrakcie a aplikuje ich na poštový systém. Autorka analyzuje poštové procesy ako

po stránke statickej, tak aj dynamickej so zameraním na poštovú službu. Za vhodné pokladá modelovanie poštových procesov s využitím hierarchického štruktúrovania a ich vizualizácie. Variantne rieši modelovanie poštového procesu v podmienkach poskytovateľa univerzálnej služby a alternatívneho poštového operátora.

Kapitola 3 rieši hlavnú problematiku práce a to použitie vrstvomého modelu v poštových službách. Po všeobecnom vymedzení referenčného modelu OSI a jeho vrstiev, tak ako sú definované v príslušných medzinárodných normách sa autorka zaoberá aplikáciou ISO/OSI modelu v oblasti poštového systému. Vhodnou formou aplikuje model na vytvorenie modelu v poštovej oblasti ako z hľadiska vrstiev, funkcionality a potreby komunikačných protokolov, tak aj rozhraní, vhodnej bezpečnosti a kvality. Z pohľadu funkčnej náplne autorka následne uvádza viaceré modely poštového systému založené na rôznych počtoch vrstiev. Potom analyzuje variant 3 vrstvomého riešenia vrstvomého modelu, pričom kladie dôraz na technologickú a najmä infraštruktúrnú vrstvu a ich funkcie. Zároveň výstižne charakterizuje časti vrstiev a služby, za ktoré sú zodpovedné. Pri analýze významu infraštruktúrnej vrstvy opätovne zdôrazňuje podobnosť s dopravnými systémami, čiže ich sieťový charakter a dostupnosť ponuky. Pri variantoch konštrukcie prepravnej siete vhodne ukazuje aj ich využitie v praxi, na príkladoch Slovenskej pošty, a.s., Liechtensteinische Post AG a DPD SK s.r.o.

Metódy riešenia:

Pri spracovaní habilitačnej práce použila autorka najmä metódu abstrakcie, dekompozície systémov a procesov, systémovú analýzu, následnú syntézu a princíp analógie. Ako vzor vytvorenia modelu postaveného na funkcionality si zvolila referenčný model OSI. Tento porovnáva s uplatňovaným v praxi TCP/IP modelom. Na základe analýzy aplikuje OSI model na poštové systémy. Takéto vytvorenie konceptu vrstvomého modelu poštového systému, ako alternatívneho pohľadu na poštový systém predstavuje prínos autorky v oblasti teórie poštového sektora.

Pri spracovaní habilitantka použila rozsiahle množstvo literatúry, pričom čerpá aj zo svojich predchádzajúcich prác, čo samotné vypovedá o dlhodobom venovaní sa riešenej problematike a jej odbornom fundamente v tejto vedeckej oblasti.

Otázky a pripomienky:

1. Aký je pohľad habilitantky na reguláciu poštového trhu v Európskej únii a ako vníma návrh zlučovanie regulačných úradov v Slovenskej republike z pohľadu efektívneho výkonu ich funkcie?
2. Vo svojej práci vníma správu IKT ako netechnologické poštové procesy. Prinášajú teda podľa nej IKT v poštových službách pridanú hodnotu?
3. Aký je názor habilitantky na trendy vývoja fyzickej vrstvy v podmienkach našich poštových podnikoch?

4. V čom vidí habilitantka možnosti využitia/aplikácie jej práce v poštovom podniku? Išlo by skôr o racionalizáciu procesov v technologickej vrstve s dopadom na zamestnanosť alebo vidí aj iné využitie?

Habilitačná práca má vysokú jazykovú a grafickú úroveň, z týchto hľadísk nemám žiadne pripomienky. Práca má skôr teoretický charakter, ale zároveň vytvára rámec pre využitie v aplikačnej praxi najmä pri riešení otázok interoperability poštových systémov. Habilitantku poznám už z oponovania jej dizertačnej práce v oblasti regulácie poštového sektoru. Habilitačnú prácu doporučujem k obhajobe.

Záver:

Na základe posúdenia habilitačnej práce, splnenia kritérií Fakulty PEDAS vo všetkých bodoch, preštudovania všetkých priložených osobných dokumentov k habilitačnému konaniu ako aj osobného poznania, po úspešnej obhajobe

DOPORUČUJEM

Ing. Lucii Madleňákovej, PhD. udeliť titul docent v študijnom odbore

8.2.2 poštové služby.

Banská Bystrica 14.11.2013

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.